

Jaarverslag 2020

Inleiding

Wat was 2020 een bijzonder jaar. En voor sommigen van ons wellicht ook een moeilijk jaar. Een jaar waarin we door corona ineens erg geconfronteerd werden met onze kwetsbaarheid en met die van onze familie, vrienden en naasten. Meer dan ooit waren we thuis en minder dan ooit hadden we fysiek contact met elkaar.

Allereerst hoop ik dat u en uw naasten gezond zijn. En graag wil ik mijn dankbaarheid en bewondering uitspreken voor de flexibiliteit die u dit jaar heeft kunnen en willen laten zien.

Ook voor de Koepel had corona gevolgen. Leden fysiek ontmoeten was ineens niet (of nauwelijks) meer mogelijk. Terwijl adviesraden juist nu hun rol willen pakken en hierbij ondersteuning nodig hebben. Dit vroeg om flexibiliteit en durf. In korte tijd zetten we een groot online aanbod op. Ondersteund door een projectsubsidie vanuit het Ministerie van VWS. We sloten aan bij concrete vragen en behoeftes van leden, mede door de waardevolle online ontmoetingen die we met ze hadden. En ook onze leden bleken ontzettend goed overweg te kunnen met online communicatiemiddelen. Zo werden onze webinars (over psychische kwetsbaarheid in de wijk en dementie) heel goed ontvangen, evenals online themaworkshops (o.a. over informele zorg en eenzaamheid) en onze welbekende trainingen (o.a. Adviseren kan je leren). Het is duidelijk dat adviesraden juist nu hun toegevoegde waarde aan de gemeente en inwoners kenbaar willen maken.

Ook waren we in 2020 opnieuw in contact met wethouders en beleidsmedewerkers. Juist omdat een constructieve samenwerking tussen gemeente en adviesraad zo ontzettend belangrijk is.

We maakten dit jaar heel veel mooie, informatieve handreikingen. Een deel samen met samenwerkingspartners als Movisie, Vilans en Zorgbelang Inclusief. Naslagwerken over thema's die dichtbij onze leden staan: dementie, mantelzorg, cliënt- en inwonerparticipatie en eenzaamheid. De handreikingen blijken heel concreet toepasbaar in het dagelijks werk van onze leden. Bovendien zijn ze actueel en makkelijk te onderhouden.

Ons netwerk van bloggers leek dit jaar wel extra bereid om hun kennis en inzichten met u te delen. Wat resulteerde in iedere week meerdere nieuwe, inspirerende online verhalen.

In 2020 stonden we voor het eerst 'op eigen benen', zonder subsidie vanuit VWS. En dit ging goed. We zijn inventief omgegaan met de beschikbaar middelen en hebben hierdoor heel veel raden geschoold en getraind. Wat we de afgelopen jaren hebben geïnvesteerd werpt duidelijk zijn vruchten af. We doen ons best om echt te luisteren naar uw behoeftes en wensen om hier onze dienstverlening zo goed mogelijk op te kunnen aansluiten. Op deze manier zijn er ook dit jaar nieuwe bijeenkomsten en sessies in het leven geroepen, die we een jaar geleden niet zelf hadden bedacht. Denk hierbij aan een

speciale themabijeenkomst voor voorzitters en een training voor beginnende adviesraadsleden. Opgezet omdat u er om vroeg. Een mooie samenwerking tussen u en ons!

Fysiek hebben we elkaar helaas bijna niet ontmoet dit jaar. Want ook de Algemene Ledenvergaderingen moesten digitaal plaatsvinden. En de jaarlijkse Hannie van Leeuwenlezing moesten we helaas helemaal doorschuiven naar een later moment. Dat is een groot gemis. Want elkaar online ontmoeten kent voordelen (minder reistijd, laagdrempelig), maar het is ook zo fijn en waardevol om elkaar een paar keer per jaar echt in de ogen te kunnen kijken. Elkaar een hand geven, een schouderklop of misschien zelfs een warme knuffel.

In dit jaarverslag delen we met u hoe dit turbulente jaar verliep. U zult begrijpen dat we niet alles hebben kunnen doen zoals we dit 'bedacht' hadden in het jaarplan voor 2020. Maar toch zijn we trots op het resultaat. We hebben snel kunnen schakelen en ons zoveel als mogelijk aangepast aan de tijd. En niet onbelangrijk: dat hebben we met veel plezier gedaan.

Ik neem deze laatste alinea om u te bedanken. Voor het meebewegen dit jaar, voor uw enthousiasme in een online aanbod, voor uw betrokkenheid en deskundigheid in een samenleving die kwetsbaar is.

Namens het gehele bureau en bestuur,

Bert Holman
Voorzitter

Highlights

Voor u ligt het jaarverslag van de Koepel van januari t/m december 2020. Dit is het inhoudelijk verantwoordingsdocument vanuit het bestuur naar onze leden. Hiermee geven wij u een beeld van de uitgevoerde activiteiten en gerealiseerde doelen in 2020.

De volgorde van de beschreven activiteiten komt overeen met ons dienstenpakket zoals we dit beschreven hebben in het jaarplan voor 2020.

Ook hebben we (mede door corona) nieuwe activiteiten toegevoegd aan onze dienstverlening. Die zijn eronder beschreven.

Highlights Koepel Adviesraden Sociaal Domein 2020

- Een groei van 13 leden (18 nieuwe leden en 5 opzeggingen)
- 11 maandelijks nieuwsbrieven
- 60 Nieuwsflitsen (of dergelijke mailings als uitnodigingen/aankondigingen)
- 19 Handreikingen
- Website doorlopend aangevuld met nieuws en agenda
- Ladekast doorlopend aangevuld met nieuwe thema's
- Ruim 900 aanmeldingen voor het online forum
- Training Adviseren kan je leren: 4x
- Inspiratiebijeenkomst voor wethouders: 1x
- Inspiratiebijeenkomst voor beleidsmedewerkers: 2x
- Inspiratie- of themabijeenkomst voor voorzitters: 2x
- Netwerkbijeenkomst voor ambtelijk secretarissen: 2x
- 2x een Digitale ALV, in het najaar gecombineerd met online inspiratiesessies
- 63 nieuwe blogs over vernieuwende thema's in het sociaal domein
- 1135 leden binnen onze LinkedIn groep
- 2 online inspiratiesessies door Movisie
- 1 monitor Gemeentelijke adviesraden (i.s.m. Movisie)
- 38 adviesraden maakten gebruik van onze training op maat
- 50 concrete vragen van leden betreffende het functioneren van hun adviesraad, toegevoegde waarde e/o praktische ondersteuning.

Extra ontwikkeld en/of gerealiseerd:

- Nieuw ontwikkeld: Training Adviseren in tijden van corona (ontwikkeld in 2020, aangeboden vanaf januari 2021)
- Nieuw ontwikkeld: Training voor beginnende adviesraadsleden (ontwikkeld in 2020, aangeboden vanaf januari 2021)
- Nieuw geïntroduceerd: Workshop denken vanuit de inwoner: 1x
- Nieuw geïntroduceerd: Workshop denken vanuit de inwoner; armoede, jeugd en eenzaamheid: 2x
- Nieuw geïntroduceerd: Telefonische videosessie

- Nieuw geïntroduceerd: Online ledenontmoetingen: 5x in 2020
- Nieuw geïntroduceerd: Webinar GGZ-vriendelijke gemeente: 60 aanmeldingen
- Nieuw geïntroduceerd: Dementie in de wijk: 60 aanmeldingen

Inhoudsopgave

Deel 1

Reflectie op aanbod zoals met leden afgestemd in jaarplan 2020

1.	De activiteiten en de resultaten in 2020.....	3
1.1	Nieuwsbrieven.....	9
1.2	Kennisproducten.....	10
1.3	Ladekast → Overzicht met themadossiers	10
1.4	Forum	10
1.5	Training Adviseren kan je leren	11
1.6	Inspiratiebijeenkomst voor wethouders	11
1.7	Inspiratiebijeenkomst voor beleidsmedewerkers	11
1.8	Inspiratiebijeenkomst voor voorzitters.....	11
1.9	Netwerkbijeenkomst voor ambtelijk secretarissen	11
1.10	Algemene Ledenvergadering, Hannie van Leeuwenlezing en Inspiratiesessies	12
1.11	Contact met bestuursleden in de regio	12
1.12	Aanbod i.s.m. Movisie	12
1.13	Aanbod op maat	13

Deel 2

Reflectie op nieuw en extra aanbod in 2020

2.	Nieuw aanbod in 2020.....	14
2.1	Training Adviseren in tijden van corona (ontwikkeld in 2020, aangeboden vanaf januari 2021)	14
2.2	Training voor beginnende adviesraadsleden (ontwikkeld in 2020, aangeboden vanaf januari 2021)	14
2.3	Workshop denken vanuit de inwoner.....	15
2.4	Online themaworkshop denken vanuit de inwoner; armoede, jeugd en eenzaamheid	15
2.5	Telefonische videosessie	15
2.6	Online ledenontmoetingen	16
2.7	Webinar GGZ-vriendelijke gemeente: 60 aanmeldingen.....	16
2.8	Webinar Dementie in de wijk.....	16

Deel 3

Overig

Bijlage

1. De activiteiten en de resultaten in 2020

In ons jaarplan voor 2020 hebben we onze ambities en taken geformuleerd ten bate van de kwaliteit van de advisering en het versterken van adviesraden:

- Informeren, faciliteren, stimuleren, adviseren;
- Training, uitwisseling en versterking;
- Agenderen en signaleren bij gemeentes;
- Ledenwerving/behoud

Deze vier kerntaken hebben we geconcretiseerd in ons pakket aan dienstverlening. In dit jaarverslag reflecteren we op deze dienstverlening. Hieronder vindt u allereerst een blokkenschema met daarin de doelen en de realisatie ervan.

Groen → gerealiseerd volgens jaarplan

Oranje → deels gerealiseerd volgens jaarplan

Rood → niet gerealiseerd volgens jaarplan

Onder het blokkenschema vindt u toelichting op de verschillende onderdelen.

Doel	Gerealiseerd	Toelichting
Nieuwsbrieven: 6x per jaar	Nieuwsbrieven: 11x per jaar	Het blijkt ook mogelijk om alleen met ledencontributie maandelijks een nieuwsbrief te verzorgen (m.u.v. de zomervakantie) Zie toelichting 1.1 voor linkjes naar verzonden nieuwsbrieven
Kennisproducten: 4x per jaar	Kennisproducten: 19x per jaar	Zie toelichting 1.2
Website	Wekelijks delen we nieuws, bijeenkomsten en trainingen op onze website	
Ladekast	De ladekast is in 2020 geüpgraded naar themadossiers	Zie toelichting 1.3
Forum	Meer dan 800 forumaccounts	Zie toelichting 1.4
4x training Adviseren met impact	De training is vernieuwd tot 'Adviseren kan je leren': deze is 4x aangeboden in 2020	Zie toelichting 1.5

2x bijeenkomst voor wethouders	Heeft 1x plaatsgevonden. De tweede bijeenkomst is door corona uitgesteld naar een later moment.	Deelnemers gaven aan dat ze liever niet overgingen op een online bijeenkomst. Zie toelichting 1.6
2x bijeenkomst voor beleidsmedewerkers	2x bijeenkomst voor beleidsmedewerkers	Zie toelichting 1.7
2x training voor voorzitters	2x bijeenkomst voor voorzitters	Zie toelichting 1.8
2x netwerkbijeenkomst voor ambtelijk secretarissen	2x netwerkbijeenkomst voor ambtelijk secretarissen	Zie toelichting 1.9
Workshop social media	Is aangeboden, maar vanwege te weinig animo niet door gegaan.	In 2021 bieden we dit aan als een training op maat, dus op aanvraag van een lid
Workshop nieuwsbrieven maken	Is aangeboden, maar vanwege te weinig animo niet door gegaan.	In 2021 bieden we dit aan als een training op maat, dus op aanvraag van een lid
ALV in combinatie met inspiratiedag	Voorjaar: digitale ALV	De ALV vond digitaal plaats vanwege corona maatregelen. De inspiratiedag is vanwege corona verplaatst naar het najaar (online event) Zie toelichting 1.10
ALV in combinatie met HvL	Najaar: digitale ALV met daaraan gekoppeld twee online inspiratiesessies: één over het thema Eenzaamheid en één over Informele zorg	Hannie van Leeuwenlezing is vanwege corona verplaatst naar een later moment in 2021 Zie toelichting 1.10
12 blogs	We hebben 63 blogs gepubliceerd in 2020. Over thema's die spelen binnen het sociaal domein en die aansluiten bij waar adviesraden zich mee bezig houden	Zie bijlage I voor een overzicht van de blogs die in 2020 online verschenen <i>(Dit overzicht is bewust als bijlage toegevoegd en niet als alineas, omdat het een hele lange lijst is)</i>

4 polls	We hebben in 2021 geen polls uitgezet. Onze aandacht is uitgegaan naar het opzetten van online aanbod, door corona.	
Social media	Minimaal 2x per week plaatsen we een bericht in onze LinkedIn groep	Denk hierbij aan: aandacht voor onze blogs, trainingen en bijeenkomsten
Contact met bestuursleden in de regio	Wel aangeboden, maar door leden geen gebruik van gemaakt	Zie toelichting 1.11
Extra aanbod Movisie	Movisie heeft in 2020 twee online inspiratiesessies verzorgd, zeven handreikingen (i.s.m. Vilans) en een Monitor	Zie toelichting 1.12
Aanbod op maat: - Training op maat; - Beleidsmatig advies; Communicatieadvies; - Provinciale bijeenkomsten; - Evaluatie	- 38 trainingen en adviestrajecten op maat - 3 evaluatietrajecten	Zie toelichting 1.13

Toelichting

1.1 Nieuwsbrieven

De nieuwsbrief is een selectie van actuele publicaties en thema's die spelen binnen het sociaal domein en specifiek van meerwaarde zijn voor adviesraden. In de nieuwsbrief verwijzen we naar blogs, handreikingen, eigen trainingen en bijeenkomsten en via onze agenda naar andere relevante bijeenkomsten van samenwerkingspartners. In principe kan iedereen zich abonneren op onze nieuwsbrief (ook niet-leden van de Koepel). Specifieke ledeninformatie wordt enkel naar leden gestuurd, middels onze [Nieuwflits](#).

Overzicht nieuwsbrieven 2020

[Nieuwsbrief januari 2020](#)

[Nieuwsbrief februari 2020](#)

[Nieuwsbrief maart 2020](#)

[Nieuwsbrief april 2020](#)

[Nieuwsbrief mei 2020](#)

[Nieuwsbrief juni 2020](#)

[Nieuwsbrief juli 2020](#)

[Nieuwsbrief september 2020](#)

[Nieuwsbrief oktober 2020](#)

[Nieuwsbrief november 2020](#)

[Nieuwsbrief december 2020](#)

1.2 Kennisproducten

In 2020 hebben we 19 [kennisproducten](#) vervaardigd. Een groot deel in samenwerking met Movisie, Vilans en Zorgbelang. Movisie en Vilans ontvingen hiervoor subsidie vanuit VWS, ter ondersteuning van ons als Koepel. Thema's van de kennisproducten worden gebaseerd op praktijksituaties en signalen die we krijgen van onze leden en adviseurs.

Overzicht handreikingen 2020

[Handreiking De adviesraad volgens de gemeente; 'De ogen en oren van de samenleving'](#)

[Handreiking Energietransitie en adviesraden sociaal domein](#)

[Handreiking Herijking van burgerparticipatie en de rol van de adviesraad sociaal domein](#)

[Handreiking Adviesraden en de participatiesamenleving](#)

[Handreiking Domeinoverstijgende problematiek](#)

[Handreiking Schuldhulp](#)

[Handreiking Inclusiviteit in de bebouwde omgeving](#)

[Handreiking Ontwikkelingen in de jeugdzorg en de rol van adviesraden sociaal domein](#)

[Handreiking Zorgcoöperaties: de verhoudingen tussen adviesraden en zorgcoöperaties](#)

[Handreiking 'Wat betekent de coronacrisis voor adviesraden sociaal domein?'](#)

[Handreiking Collectieve voorzieningen in het sociaal domein](#)

[Handreiking Integraliteit in het sociaal domein](#)

[Handreiking De toezichtfunctie in het kwaliteitsbeleid van gemeenten](#)

[Handreiking Aanpak van Armoede en Schulden](#)

[Handreiking Cliënt en Inwonerparticipatie](#)

[Handreiking Social Media voor adviesraden](#)

[Handreiking Participatie: Meedoen in de samenleving](#)

[Handreiking Mantelzorg](#)

[Handreiking Bewustwording en passende ondersteuning voor mensen met dementie](#)

1.3 Ladekast → Overzicht met themadossiers (alleen toegankelijk voor leden)

De ladekast was toe aan een upgrade. Om het voor leden gemakkelijker te maken om informatie te vinden, hebben we begin 2020 alle input uit de ladekast verhuisd naar een indeling in [thema's](#). Een lijst met meer dan 50 thema's die raken aan het werk van lokale adviesraden. Leden vinden 'achter' een bepaald thema documenten die door de Koepel zijn vervaardigd, maar ook linkjes naar dossiers, artikelen of andersoortige publicaties van samenwerkingspartners.

1.4 Forum

Meer dan 800 adviesraadsleden zijn aangemeld op het forum en kunnen op deze plek onderling kennis en informatie uitwisselen. Alleen leden van de Koepel kunnen zelf een discussie starten op het forum.

Het forum is in 2020 weinig gebruikt. We merken dat leden liever kennis en informatie uitwisselen in 'persoonlijk' contact met elkaar. Bijvoorbeeld tijdens trainingen en onze online ledenontmoetingen. In dit contact zien ze elkaar (dan wel online) en ontstaan er waardevolle ontmoetingen en verbindingen.

We besluiten het forum wel online te laten staan. Wanneer hier iets op geplaatst wordt, vragen we hier via onze maandelijks nieuwsbrief alsnog aandacht voor.

1.5 Training Adviseren kan je leren

Deze training hebben we in 2020 drie keer fysiek kunnen aanbieden en één keer online. Dat laatste was noodgedwongen vanwege de geldende coronamaatregelen. Het is een intensieve training die bijna de hele dag duurt. Dit is online niet ideaal en dus pleiten we er bij deze training voor deze zoveel als mogelijk fysiek aan te bieden.

Regelmatig evalueren we bij deelnemers hoe zij de training ervaren. De reacties zijn overwegend erg positief. We zien ook dat deelnemers de training aanbevelen aan collega adviesraadsleden. Tips die we ontvangen proberen we te verwerken in de training.

1.6 Inspiratiebijeenkomst voor wethouders

Begin 2020 organiseerden we een inspiratiebijeenkomst voor wethouders sociaal domein. Omdat we het belangrijk vinden om hen ook bewust te maken van de samenwerking met de adviesraad en de toegevoegde waarde van de adviesraad.

In het najaar stond deze bijeenkomst opnieuw gepland, maar deze kon niet fysiek plaatsvinden vanwege corona maatregelen. Deelnemers die zich al hadden aangemeld lieten weten liever niet over te schakelen naar online aanbod. Daarom hebben we bijeenkomst doorgeschoven naar een later moment in 2021, waarop fysiek samenkomen wel weer mogelijk is.

1.7 Inspiratiebijeenkomst voor beleidsmedewerkers

Als Koepelorganisatie zien we dat beleidsmedewerkers een belangrijke schakel vormen tussen adviesraad en college. We zien ook dat beleidsmedewerkers soms worstelen hoe om te gaan met input vanuit de adviesraad. En op hun beurt ervaren adviesraden verbeterpunten in de samenwerking met de beleidsmedewerkers. In 2020 hebben we twee keer (online) een inspiratiebijeenkomst georganiseerd voor beleidsmedewerkers om hierover met elkaar van gedachten te wisselen.

1.8 Inspiratiebijeenkomst voor voorzitters

In 2020 hebben we twee bijeenkomsten georganiseerd voor voorzitters, waarvan één online vanwege de corona maatregelen. Tijdens de eerste bijeenkomst hebben we gekeken naar alle praktische en inhoudelijke aspecten van het voorzitterschap. Daar is het idee ontstaan om aanvullend ook een themabijeenkomst voor voorzitters te organiseren. Waarin we specifiek inzoomen op sociaal maatschappelijke thema's en ontwikkelingen en de rol van de adviesraad én voorzitter hierbij.

1.9 Netwerkbijeenkomst voor ambtelijk secretarissen

We vinden het belangrijk om met ambtelijk secretarissen en ondersteuners van gedachten te wisselen over hun rol en toegevoegde waarde. Over hoe zij de adviesraad

ondersteunen (hoe ze invulling geven aan die rol) en over hoe ze de samenwerking tussen adviesraad en gemeente mogelijk kunnen faciliteren.

1.10 Algemene Ledenvergadering, Hannie van Leeuwenlezing en inspiratiesessies

Vanwege de coronamaatregelen kon de ALV in het voorjaar niet fysiek plaatsvinden. We kozen toen voor een digitale variant. We besloten de inspiratiesessies – die we jaarlijks koppelen aan de ALV – ook door te schuiven naar het najaar. In de hoop dat we elkaar dan fysiek konden ontmoeten en de Hannie van Leeuwenlezing gekoppeld kon worden aan inspiratiesessies.

Helaas bleek fysiek samenzijn ook in het najaar van 2020 niet mogelijk. Althans: niet in een groep van 50 – 100 personen, zoals we dat gewend zijn bij de Hannie van Leeuwenlezing en inspiratiesessies. We hebben wederom besloten om de ALV digitaal plaats te laten vinden. De lezing hebben we doorgeschoven naar 2021. Wel wilden we leden heel graag inspireren. Daarom hebben we de inspiratiesessies online aangeboden in het najaar. Hierbij hebben we samengewerkt met Movisie. Zij verzorgden – in de week van de ALV – twee online inspiratiesessies voor ons: één over Eenzaamheid en één over Informele zorg. Bij beide sessies waren ongeveer 25 deelnemers aanwezig. Dit aantal maakte interactie en onderlinge uitwisseling goed mogelijk.

1.11 Contact met bestuursleden in de regio (alleen voor leden)

Leden kunnen per mail of op persoonlijke uitnodiging contact leggen met onze bestuursleden. Bestuursleden kunnen zodoende hun eigen kennis en ervaring delen en/of thema's die leven bij leden delen met het bestuur en het bureau. Het bureau neemt deze input mee bij het vormgeven van onze dienstverlening.

In 2020 hebben leden niet zelf actief contact gezocht met het bestuurslid in hun regio.

1.12 Aanbod i.s.m. Movisie

VWS heeft de afspraak met Movisie gemaakt dat zij ook een rol hebben in het informeren van adviesraden. In overleg met Movisie – en hun samenwerkingspartner Vilans – zijn we vervolgens gekomen tot een lijstje met thema's. Thema's waarover binnen Movisie en Vilans veel kennis beschikbaar is en die wij als Koepel relevant achten voor onze leden. We hebben leden ook bevraagd over deze thema's en zo geïnventariseerd waarvoor de meeste interesse is. Dit heeft geresulteerd in zeven handreikingen namens hen (zie toelichting in alinea 1.2).

Daarnaast heeft Movisie twee online inspiratiesessies voor onze leden georganiseerd (zie toelichting 1.9).

En Movisie heeft voor ons een 'monitor Gemeentelijke Adviesraden' opgezet en de resultaten hiervan verwerkt in een rapport. In de monitor vroegen we onze leden wat hun ervaringen, meningen, wensen en uitdagingen zijn als het gaat om uw werk als adviesraadslid. Precies 100 adviesraden vulden de monitor in. Heel hartelijk dank hiervoor! [Hier](#) vindt u een link naar de resultaten van deze monitor.

1.13 Aanbod op maat

Als Koepel Adviesraden Sociaal Domein willen we adviesraden graag persoonlijk ondersteunen bij de (praktische) uitvoering van hun rol en taak. Daarom bieden we adviesraden de mogelijkheid tot een training op maat. Een training die is toegesneden op de concrete situatie en vraag van een raad, of collectief van raden in één geografisch erkende regio.

38 adviesraden hebben in 2020 gebruik gemaakt van dit aanbod. De volgende onderwerpen zijn daarbij in 2020 aan bod gekomen:

- (her) definiëren rol, taak en positie;
- onder de loep nemen van de werkwijze;
- samenwerking met de gemeente;
- samenwerking binnen de adviesraad;
- taakverdeling in de adviesraad;
- informatie verzamelen, duiden en benutten.

Daarnaast heeft de Koepel ook ondersteund bij een aantal grootschalige adviestrajecten, op verzoek van gemeente en/of adviesraad. De passage hieronder geeft inzicht in de vraag die ten grondslag lag aan deze adviesaanvraag en de voorgestelde aanpak vanuit de Koepel.

Vraag gemeente: Over enige tijd is er een nieuwe gemeente door fusie. Wij willen ons voorbereiden hoe de burgerparticipatie op het sociaal domein in de nieuwe gemeente er uit zou moeten zien en wat dat betekent voor rol, taak, werkwijze en samenstelling van een nieuwe adviesraad.

Aanpak Koepel: Middels interviews met advies- en cliëntenraden, beleidsmedewerkers en wethouders kwam inzicht over hun tevredenheid over de huidige gang van zaken en hun wensen naar de toekomst. Met elkaar is doordacht welke ontwikkelingen er zijn in de samenleving en het sociaal domein, welke impact dit heeft voor (kwetsbare) inwoners en wat dat betekent voor de werkwijze, focus en samenstelling van een nieuwe adviesraad. Op grond van deze verkenningen heeft de Koepel advies uit gebracht, dat benut kan worden voor de nieuwe gemeente.

2. Nieuw aanbod in 2020

De afgelopen jaren zijn we veel persoonlijk in contact geweest met onze leden. Signalen, wensen en behoeftes die we zodoende opvangen, proberen we zoveel mogelijk te verwerken in ons aanbod. Hierdoor passen we de inhoud van bestaande trainingen waar nodig aan. Maar ook ontwikkelen we hierdoor nieuw aanbod. Soms eenmalig, dan weer structureel.

Ook de komst van het coronavirus en alle maatregelen die hierbij kwamen zorgden in 2020 voor nieuw aanbod: een training waarmee we leden extra willen ondersteunen in deze 'bijzondere' tijd.

Hieronder beschrijven we ons nieuwe aanbod uit 2020. Meer informatie over de inhoud ervan vindt u ook op onze website.

2.1 Training Adviseren in tijden van corona (ontwikkeld in 2020, aangeboden vanaf januari 2021)

Het coronavirus brengt veel teweeg in de samenleving. Zowel voor mensen persoonlijk, als ook voor de samenleving als geheel. Bestaande ontwikkelingen en vraagstukken worden versterkt en vergroot door het virus. Wat betekenen al deze ontwikkelingen voor (kwetsbare) groepen in de samenleving. Voor de rol die je als adviesraad vervult en voor het advies dat je geeft aan de gemeente? In de training 'Adviseren in tijden van corona' gaan we dit met adviesraden onderzoeken.

- We kijken met elkaar naar de gevolgen van corona(maatregelen) in de samenleving;
- We delen wat corona 'doet' binnen uw gemeente en voor/binnen uw adviesraad;
- Samen onderscheiden we (kwetsbare) groepen die (in het bijzonder) getroffen worden door corona(maatregelen). Wie zijn dit en wat hebben zij nodig?
- Wat is daarbij de rol voor de gemeenschap? En voor de gemeente?
- Wat doet corona en de maatregelen met het vertrouwen van inwoners in de lokale overheid?
- Tenslotte gaan we met elkaar aan de slag met een praktijkcasus om te komen tot een advies aan de gemeente.

[Meer lezen over deze training >>>](#)

2.2 Training voor beginnende adviesraadsleden (ontwikkeld in 2020, aangeboden vanaf januari 2021)

We merken dat met name nieuwe adviesraadsleden het soms lastig vinden om invulling te geven aan hun rol. Want hoe breng je de leefwereld van inwoners nu het beste binnen bij de gemeente? Daarom hebben we een training ontwikkeld waarbij we beginnende adviesraadsleden op weg helpen. Tijdens deze praktische, online training gaan we in op de volgende onderwerpen:

- Korte introductie in het sociaal domein en de rol van adviesraden;
- Wat houdt het in om lid te zijn van een adviesraad?;

- Waar haal je je informatie vandaan?;
- Welke netwerken kan je hierbij opbouwen en inzetten?;
- Hoe geef je het inwonersperspectief vorm en inhoud?;
- Hoe geef je invulling aan je adviesfunctie?

[Meer lezen over deze training >>>](#)

2.3 Workshop denken vanuit de inwoner

Als adviesraad heb je de meeste toegevoegde waarde als je het inwonersperspectief écht binnen weet te brengen bij de gemeente. Hierbij is het noodzakelijk om ook echt te denken vanuit de inwoner. Maar dat is soms nog niet zo makkelijk, helemaal niet als je als adviesraad gevraagd advies moet geven op een beleidsstuk of kadernota.

Om meer vaardigheden te ontwikkelen om echt te denken vanuit inwoners als het gaat om beleid en uitvoering bieden we vanaf 2020 een nieuwe workshop aan: Denken vanuit de inwoner (denken vanuit persona's).

[Meer lezen over deze training >>>](#)

2.4 Online themaworkshop denken vanuit de inwoner; armoede, jeugd en eenzaamheid

Er gebeurt van alles in onze samenleving. Mede door het coronavirus worden vraagstukken binnen het sociaal domein vergroot en/of versneld. Het inwonersperspectief binnen brengen bij de gemeente is in deze tijd misschien wel belangrijker dan ooit. Hierbij is het noodzakelijk om echt te denken vanuit die inwoner. Wat speelt er in zijn/haar belevingswereld? Wat zijn zorgen? Wat zijn vragen? Vanuit de Koepel bieden we de workshop 'Denken vanuit de inwoner' aan. Aanvullend daarop zijn onze themagerichte online workshops 'Denken vanuit de inwoner', waarbij de volgende thema's aan bod komen: armoede, jeugd en eenzaamheid.

[Meer lezen over deze training >>>](#)

2.5 Telefonische videosessie

Het wordt steeds duidelijker wat de gevolgen zijn van de coronacrisis op de samenleving. Zo zorgt de coronacrisis er voor dat er 'straks' nog meer inwoners in de gemeente kwetsbaar zijn. Mensen zaten maanden zonder dagbesteding, zonder ambulante begeleiding of andere vormen van ondersteuning. Mensen verloren hun mantelzorg of vrijwilliger. Ook zien we dat meer mensen, vanwege de economische crisis die er ook is, hun baan verliezen en zorgen hebben over hun financiën of gezondheid. Kortom: de gemeente én de gemeenschap worden voor nieuwe vraagstukken gesteld. Nu al, maar ook vooral in de 'post corona fase'.

Heel graag denken we met u mee. Over de rol die u als adviesraad kunt innemen nu en ook in de post corona fase. Hoe zal de lokale samenleving er dan uit zien? Wat heeft het isolement met kwetsbare groepen gedaan? Hoe is het voor mensen om 'opeens' in de bijstand terecht te komen? Wat betekent het om op jezelf terug geworpen te worden? Maar ook: welke mooie initiatieven zijn er lokaal ontstaan en hoe kan de energie en de betrokkenheid die vrij is gekomen ook later worden benut?

Meedenken en -praten doen we in een telefonische sessie van ongeveer 1 uur.

[Meer lezen over deze training >>>](#)

2.6 Online ledenontmoetingen

In 2020 zijn we begonnen met het organiseren van online ledenontmoetingen. Hiermee faciliteren we dat leden laagdrempelig ervaringen en kennis met elkaar kunnen uitwisselen. Leden ontmoeten elkaar online en kunnen vooraf aangeven waar ze met elkaar van gedachten over willen wisselen. Actuele onderwerpen kwamen aan bod, zoals vraagstukken die door het coronavirus versneld of vergroot worden. Maar ook praatten we bijvoorbeeld over de rol van de voorzitter en samenwerking met de gemeente.

[Meer lezen over deze training >>>](#)

2.7 Webinar GGZ-vriendelijke gemeente: 60 aanmeldingen

In iedere gemeente wonen mensen met een psychiatrische achtergrond. Weten adviesraden waar zij tegenaan lopen als inwoner van de gemeente? Hoe de buurt reageert op hun aanwezigheid? En wat kan de gemeente doen om meer GGZ-vriendelijk te zijn? Wat de rol van de adviesraad hierin zijn?

In juni 2020 organiseerde de Koepel de webinar 'De GGZ-vriendelijke gemeente'. Jack van der Kruijs (initiatiefnemer GGZ-vriendelijke gemeente) gaf online een presentatie waarin hij zijn inzichten en ervaringen deelde over de meest voorkomende vraagstukken in gemeenten en wijken van mensen met een GGZ achtergrond. Jack deelde aanknopingspunten voor adviesraden om hun gemeente meer GGZ-vriendelijk te maken. Na deze presentatie van ongeveer 30 minuten was er ruimte voor interactie en het stellen van vragen.

2.8 Webinar Dementie in de wijk

Wat is er nodig om mensen met dementie langer thuis te laten wonen? Wordt er een appél gedaan op de buurtbewoners en zo ja, wat betekent dit voor hen? In de webinar 'Dementie in de wijk' hebben we gesproken over dementievriendelijke buurten. Want wat kan de gemeente doen om dit te bewerkstelligen? Wat is de rol van de gemeenschap en hoe worden inwoners in hun kracht gezet om burens met dementie te ondersteunen? Josephine Lambregts (medewerker belangenbehartiging Alzheimer Nederland) en Aleid van der Meer (secretaris Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem & Voorzitter dementievriendelijk Kaag en Braassem) verzorgden een presentatie over dementie.

Deel 3: Overig

Koplopersproject cliëntenondersteuning

De voorzitter en/of de directeur van de Koepel leverden heel 2020 een bijdrage aan het overleg koplopersproject cliëntenondersteuning waar onder meer Iederin, de VNG en Movisie betrokken zijn. Ter voorbereiding van de overleggen wordt gericht (een aantal) leden benaderd. Hun input wordt benut tijdens de overleggen. De directeur heeft diverse malen meegelezen met concept stukken en deze van feedback voorzien. Tevens heeft onze communicatieadviseur diverse acties ondernomen richting onze leden, waarmee we aandacht besteedden aan de bedoeling van het project.

Werven nieuwe leden

In 2019 hebben we in beeld gebracht welke adviesraden nog geen lid zijn van de Koepel. Ook hebben we zelf onderzocht welke andersoortige raden (Wmo-raden, participatieraden, jongerenraden, migrantenraden, ouderenraden, etc.) er actief zijn in de Nederlandse gemeenten. We merken namelijk dat ons aanbod vaak ook heel goed aansluit op andersoortige raden die bezig zijn met het inwonersperspectief. Als zij actief zijn in een gemeente waarvan de adviesraad al lid is, dan kunnen zij meeliften op het lidmaatschap. Indien de adviesraad van die gemeente nog geen lid is, kan men – wellicht samen met de adviesraad – lid worden van de Koepel.

We hebben al deze contacten ook in 2020 aangeschreven en hen zodoende meer verteld over lidmaatschap van de Koepel. Hierbij hebben we echt ingezoomd op de activiteiten en bijeenkomsten die concreet voor deze raden interessant zijn (bijv. activiteiten in eigen regio).

Interne en financiële administratie

In 2020 is het bureau van de Koepel samen met de penningmeester bezig geweest met het inrichten van een nieuw en goedkoper boekhoudprogramma, gekoppeld aan de ledenadministratie. Per 1 januari 2021 kon daarmee afscheid worden genomen van het tot dan toe gebruikte boekhoudpakket.

Bijlage I

Blogs

- [De participatiesamenleving: voelt iedereen zich thuis?](#) – Janine Janssen
- [Van individuele voorzieningen naar collectief aanbod](#) – Petra van der Horst
- [De kunst van het zorgen en loslaten](#) - Ineke Tieltjes
- ['Meedoen is mooi meegenomen'](#) - Arend Wesdijk
- [Is zorg taak voor de familie of voor de overheid?](#) - Mirjam de Klerk en Alice de Boer
- [De wind door je haren; Fietsmaatjes maken de wereld weer groter](#) – Marijke Booijink
- [Adviesraden: Betrek jongeren!](#) - Stans Goudsmit
- [Gamen en gokken door jongeren](#) - Irene Schoonbeek en Annelies Kruize
- [Is er een leven na mantelzorg](#) - Rianne Hanning
- [De cirkel van invloed](#) - Camiel Schols
- [Van systeemwereld naar leefwereld](#) – Petra van der Horst
- [Invloed uitoefenen](#) – Camiel Schols
- [De vitale ouderen van de babyboom generatie: nu verguisd maar straks gemist](#) - Sjoerd Kooiker
- [Gebouwen voor mensen](#) – Mark Mobach
- [Wat kunnen we leren van deze crisis?](#) – Anke Siegers
- [Nieuwe Wet inburgering: welke gemeentes kiezen een goede aanpak?](#) – Erna Lensink
- [Thuis](#) – Frederique Westenberg
- [In tijden van crisis blijkt wie je ware partner is](#) – Charlie Ortega
- [Het aanpakken van multiproblematiek: over goede bedoelingen en onbedoelde gevolgen](#) – Annemarijn Walberg
- [Time-out voor kwetsbaren in tijden van corona: wees creatief](#) – Susan van Klaveren
- [Vraagverlegenheid: waarom hulp vragen niet eenvoudig is](#) – Petra van der Horst
- [Een leerzame tijd](#) – Els Hofman
- [Bijstandsexperimenten](#) – Anja Eleveld
- [Geef ouderen een stem in de coronamaatregelen](#) – Tineke Abma
- ['Vertel eens wat je nodig hebt'](#) – Rita van Maurik
- [Van offline naar online participatie](#) – Saskia van Klaarbergen
- [Coronacrisis: bedreiging of kans voor regio's buiten de Randstad?](#) – Wilma de Vries en Keimpe Anema
- [Digitale toegankelijkheid in coronatijd: waarom en hoe?](#) – Claartje Sadée
- [1 op de 8 kinderen in jeugdzorg... wat doen we daaraan?](#) – Tom van Yperen en Germie van den Berg
- [Participatie en herstel vanuit zelfregie](#) – Katinka Hellweg
- [Investeer ondanks de crisis in bijstandsgerechtigden die willen werken maar geen baan kunnen vinden](#) – Louis Polstra
- [Voorkom uitval: het leven van een inburgeraar bestaat uit meer dan taal en werk](#) – Cateljne Mittendorff
- [De oudere bestaat niet](#) - Daan Duppen en Veerle Baert
- [Digitale inhaalslag: de ervaring van migrantenouderen](#) - Nina Conkova
- [Waardevolle zorg en ondersteuning](#) – Marthijn Laterveer

[Sociale kwaliteit als houvast](#) – Lisbeth Verharen
[Niets voor ons zonder ons: week van de \(digitale\) toegankelijkheid](#) – Riemie van Dijk
[Burgerzin: van levensbelang voor coronabestrijding](#) – Laura Jacobs
[Vrijwilligers kom je tegen op de meest uiteenlopende plekken](#) – Michaëla Merkus
[Reis door de tijd: waardevol werk voor én met langdurig werklozen](#) – Margriet Jongerius
[Vrijwilligers en beroepskrachten: a match made in heaven/hell?](#) – Ben Boksebeld
[Vijf aanbevelingen voor de aanpak van vraagverlegenheid](#) – Mark Reijnders
[Aandacht voor eenzaamheid bij jongeren stijgt](#) – Jolanda van Gerwe
[Hoe krijg je de wereld van stenen en harten bij elkaar?](#) – Susan van Klaveren
[Schuldhelpverlening voor iedereen...](#) – Ruud van den Tillaar
[Behoeftte vindt vrijwilliger: het belang van verbinden ook in tijden van corona](#) – Joost van Alkemade
[Betrekt adviesraden bij het vinden en ondersteunen van mantelzorgers](#) – Lars Ramaker en Carole Groenescheij
[Ik hoor u wel, maar ik begrijp u niet](#) – Xavier Moonen
[Van vrijblijvend advies naar co-creatie en meebeslissen](#) – Addie de Hoop
[Gooi angst, stress en onzekerheid door corona niet op één hoop](#) – Marianne van Bochove
[Laten we leren van de impact van de coronacrisis op mantelzorgers](#) – Elisabeth van Oostrum
[Experimenteren met bijstand](#) – Marcel van Druenen
[Thuisgevoel voor de zelfredzamen](#) – Fenneke Wekker
[Huidige vraagstukken vragen om een constructieve samenwerking](#) – Petra van der Horst
[Er is veel mogelijk in de ondersteuning van mantelzorgers voor inwoners met psychische kwetsbaarheid](#) – Els Bransen
[De fragiele balans tussen sociale cohesie en polarisatie](#) – Carsten de Dreu
[Het belang van bewegen voor mentale en fysieke gezondheid](#) – Marloes Aalbers
[Gevangen door COVID-19](#) – Anneke van der Vlist
[Hoe krijg je een diverse groep inwoners aan tafel?](#) – Debra Trampe
[Hoe word je nog gelukkig oud in deze tijden?](#) – Crétien van Campen
[Verjaag jeugdwerkloosheid: een top 5](#) – Sonja Bekker
[Dit kan de Adviesraad doen met signalen van eenzaamheid](#) – Hugo van den Beld
[Gemeenten moeten zich schikken naar de samenleving](#) – Pieterjan van Delden
[Voorkomen is beter dan saneren](#) – Erik Derx